

În complexul de acte ceremoniale nupțiale, făcând implicit parte din ritualurile specifice acestui moment major din existența umană, simbolurile tradiționale s-au constituit în componente perene, care prin trăsături și atribute dețineau în spectacolul nunții roluri bine determinate.

Chiar dacă la prima percepție pot părea doar elemente de recuzită, prin perpetuare și valoare artistică, prin semnificația pe care o dețin în cadrul ceremonialului nupțial, ele au căpătat puterea unor simboluri fără de care desfășurarea nunții era socotită imposibilă.

Aceste simboluri erau și o oglindă a stării sociale și materiale a celor două familii care se înrudeau, prin faptul că numărul lor sau măiestria cu care erau lucrate dovedeau din ce categorie socială fac parte tinerii miri. Dar competiția dintre familiile unei comunități, dorința de a fi mai presus decât "ceilalți", "fala", au determinat ca indiferent de situația materială, familiile care pregăteau nunta să facă eforturi uneori peste posibilitățile lor materiale, pentru ca nunta lor să fie "cea mai mare din sat".

Spre exemplu, numărul și mărimea colacilor de nuntă au crescut tot mai mult, steagul de nuntă a devenit tot mai "înstruțat", cununa miresei mult mai decorată cu podoabe din ce în ce mai "lucitoare", zestre fetei tot mai bogată.

Luând în dezbateri trei simboluri cu importanță primară în ritualurile ce însoțesc întregul complex nupțial, respectiv *cununa miresei*, *colacii* și *steagul de nuntă*, se constată că în alcătuirea acestor elemente, chiar dacă vine uneori în contradicție cu tradiția, primează caracterul estetic și cantitativ, pentru obținerea unei relații echivalente cu frumos-mult, desigur fără pierderea valorii simbolice.

Cununa, steagul și colacii se regăsesc în mod obligatoriu și în orațiile de nuntă cu caracter specific pentru fiecare ritual, fie că e vorba de "cântecul miresii", "danțul stegașilor" sau "giucatu colacilor".

Cununa miresei denotă un simbolism al principiului feminin, fiind în dese cazuri asociată cu cercul ocrător, cu soarele și fecunditatea. Se cunoaște faptul că în cadrul simbolic cercul semnifică perfecțiunea, omogenitatea, remarcându-se legătura aproape universală a cercului și a altor figuri rotunde, cu principiul feminin. Această latură a simbolismului ei aproprie cununa de semnificațiile rituale ale colacului.

La majoritatea popoarelor lumii, cercului i se atribuiau puteri magice de apărare. Puteri similare erau atribuite și cununii miresei, care deseori era păstrată pentru a aduce fericire în căsătorie. "Ea se pune în leagănul copilului ca să crească sănătos, prin ea se mulgea vaca pentru a nu se lua mana laptelui, se folosea pentru alungarea norilor de grindină etc."¹

Această podoabă pentru cap oferită învingătorilor și purtată de regi și împărați, transformă pentru câteva ore o tânără fată într-o "împărăteasă" care se află în centrul atenției tuturor și care purtând acest simbol al puterii devine ea însăși o persoană puternică, "de seamă".

"Înălțatu împărat tânăr
Și înălțata împărăteasă tânără."

"Mireasă cununa ta

¹ Ivan Evseev, Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească, Ed. Amarcord, Timișoara, 1997, p. 104.

S-a impus ca regina!
N-o fi cine o purta
Bărbatu nu te-o lăsa!"

"Ia s-asculte toată casa
Ce ne spune, împărăteasa!...
Cu cunună ca o zână
Și cu nume de regină!"

Dar cununa marchează și "caracterul transcendent al unei împliniri. Forma ei circulară indică perfecțiunea și participarea la natura cerească"...²

"Miresucă, miresucă
Ți să cade cu cunună
Ca și cerului cu lună;
Ți să cade cu mărgel
Ca și cerului cu stele!"³

În ritualurile medievale simbolurile principale în celebrarea consfințirii căsătoriei erau: vâlul, inelul și coroana. "Vâlul simbolizează voința și rugăciunea fecioarei de a fi ferită de orice pângărire..., inelul simbolizează atașamentul la credință: semnul Duhului Sfânt, pentru ca să te numești mireasa lui Hristos".⁴

Semnificând legătura puternică ce se creaa între fecioară și Divinitate, între pământesc și ceresc, episcopul pune pe capul tinerei fete coroana spunând:

"Primește pe creștet un semn de la Hristos
Pentru ca să-i devii mireasă
Și de vei rămâne în această stare
Pe veci vei fi cununată".⁵

În tradiția populară românească cununa este simbolul și totodată mărturia elocventă a purității și virginității tinerei fete, care o dată cu nunta pășește într-o nouă etapă a vieții și într-o nouă ipostază socială, aceea de femeie măritată, însușindu-și astfel toate obligațiile și responsabilitățile ce-i revin. Ceremonialul schimbării cununii cu "zadia de nevastă" și orațiile care-l însoțesc, marchează această trecere într-o nouă etapă a vieții, punând în evidență diferențele majore dintre cele două stări sociale, fată-nevăstă, atenționând și prevenind asupra greutăților pe care tânăra fată devenind femeie și soție le va avea de înfruntat.

Acest rol al inițierii și pregătirii miresei pentru viața nouă în care pășește, revine îndeosebi nașelor sale de cununie, acestea fiind cele care îi pun pe cap cununa de mireasă, tot nașele schimbându-i cununa fecioriei cu "zadia nevastei":

"Miresă cununa ta
Împletită-i mânântă-l
Și purtată-i pușântel.
Roagă-te nașelor tale
Să o-mpletească mai tare,
Să o-mpletească mai rar,

² J.Chevalier, A.Gheerbrant, Dicționar de simboluri, vol.I, Ed.Artemis, București, 1994, p.371

³ D.Pop, Folclor din zona Codrului, Baia Mare, 1978, p.257

⁴ J.Chevalier, *op.cit.*, p.374

⁵ J.Chevalier, *op.cit.*, p.374

Să o porți barăm un an! "(Câmpia Someșului)

"Ie-ți mireasă rămas bun,
De la scumpa ta cunună,
Care ti-o făcut mireasă
Și-ți dă nume de nevestă!
Care-ți învălue părul,
Astăzi cu chischineu "(Bulciugul miresei, Țara Oașului)

Reprezentând un semn al virtuții și fecioriei, cununa era purtată doar de "fetele mari", iar în cazul în care se mărita o văduvă, ea "nu îmblă cu cunună pe cap, ci e legată. De asemenea dacă fata nu mai e pruncă, e tăroasă, adecă a păcăuit cu cineva și această stare e evidentă".⁶

În Țara Oașului găteala capului la mireasă se constituie din două categorii de elemente distincte:

1-părul, împletit după o tehnică arhaică, într-o structură cu totul particulară și originală, neîntâlnită în nici o altă parte a țării;

2-seria elementelor de împodobire:cunună, zgărzi,, salbe de bani, șiruri de mărgel, flori artificiale și naturale.

Toate aceste elemente de podoabă constituie împreună un ansamblu decorativ complex dar unitar, cusut cu cea mai mare grijă peste întreaga împletitură a părului.

"Cea mai îndemânică meșterită consacră cel puțin cinci-șase ore de lucru numai pentru împletirea părului și tot atât pentru aranjarea elementelor de podoabă".⁷

Cununa miresei, în formă tronconică, era confecționată din lână sau catifea, având o înălțime de 15-20 cm. Pe acest fond erau aplicate zgărzile (sau fodrele) și barșonele, în două forme distincte: unele drepte și lungi până la 30-40 cm, altele cu marginile colțurate, rânduite în alternanțe de forme și decor, separate prin șiruri de mărgel, salbe de bani("husoși"), "bumbuști" din flori artificiale și "struțuri" din flori naturale.

În policromia acestor elemente, alb, galben, verde, albastru, predomină culoarea roșu.

Găteala miresei odată finalizată, o aduce pe tânăra fată în centrul atenției tuturor, urmând ca ea să participe activ la toate ritualurile specifice nunții. Dansul miresei cu fetele din sat, cu participare exclusiv feminină, este însoțit de orații care o îndeamnă spre meditație asupra urmărilor actului la care s-a angajat:

"Măi Mări de-acum-nainte,
Cărările ți-s oprite
Numai două-s nepostite:
În grădină după casă,
La fântână, după apă,
Și la mă-ta câte-odată!"(Țara Oașului)

sau

"Mireasă nu hi nebună
A zbgheara după cunună!
Lasă-zbghere celelalte,
C-o rămas nemăritate!..."

⁶ I. Mușlea, *Cercetări folclorice în Țara Oașului*, 1932, p.153

⁷ Gh.Focșă, *Spectacolul nunții în Țara Oașului*, manuscris

"Mireasă cununa ta,
Sta în cui ș-o rugina!"

"Știu că-n locu cununii
Fi-or multe lacrimii...
În locul mărelelor
Fi-or dosul palmelor...!"

Din categoria simbolurilor tradiționale caracteristice nunții (și nu numai), fac parte și *colacii*. Reproducând forma "geoidă a divinității primordiale", respectiv sfera originară, colacul ritual este "simbolul Soarelui sau al Lunii, semnificație susținută prin ornamentele sale care transfigurează o hierogamie cosmică".⁸ Prin aceste atribute colacul, la fel ca și cununa, stabilește legăturile dintre cer și pământ, dintre Divinitate și oameni.

În tradiția românească colacul este simbolul fertilității, belșugului, fiind nelipsit din ritualul nunții, unde "are multiple semnificații simbolice" (Soare, Lună, vulvă feminină, etc.) și funcții magico-rituale.⁹

Colacul este cel care a dat numele său momentului de întâlnire a mirelui cu mireasa, însoțit de urări și schimburi de colaci, moment numit colăcărie.

În Țara Oașului pregătirea colacilor pentru nuntă se constituie într-o adevărată artă menită să pună în evidență iscusința și talentul artistic al creatoarelor.

Însoțind pe parcursul nunții diferitele ritualuri, colacii sunt clasificați în: colacii mirelui, colacii miresei, colacii "puilor miresei", colacii nănașilor, colacii verișorilor, colacii soarelui, oferindu-li-se chiar un moment special numit "giocul colacilor". După căsătoria religioasă, ajunși la casa miresei, doi feciori țin în mână colacii de la cununie pe sub care trec mirele, mireasa și nașii. Intrând în casă înconjoară cu toții masa, stegașul lovind cu steagul în masă, pentru aducerea colacilor. Urmează "răspunsul colacilor", tarostele zicând:

"Hei, socăciță hăi,
Ce-i a-mpăratului ș-a'mpărătesî
Să hi-e pe fața mesî!"

Se aduc cei doi colaci mari și se așează pe masă. Socrii mirelui aruncă colacii în sus lovindu-i de meșter-grindă, țâpurind:

"Nici-i Turu tulburat
Nici mnirele supărat!
Nici-i Valea tulburată
Nici mnireasa supărată!"

Bătaia colacilor de grindă continuă, iar nuntașii chiuiesc adresându-se mirelui și miresei:

"Dă cu colacii de grindă,
Ca mnireasa noastră-i mândră!"¹⁰

Ion Mușlea descria acest ritual în urma cercetărilor efectuate în Țara Oașului, oferind ca exemplu ceremonialul unei nunți din localitatea Bicsad. "Aici se pune un scaun înaintea casei, pe care se așează o "ștergură", o pâine de grâu, și un "uol cu apă"... "tarostea" strigă:

"Să zină doi veri la colac!"

⁸ Ivan Evseev, *op.cit.*, p.91

⁹ Ivan Evseev, *op.cit.*, p.91

¹⁰ V.Scurtu, *Cercetări folclorice în Ugocea românească*, 1942, p.48-49

Acestor doi veri, cari trebuie să fie feciori, li se dă să ție un colac în mâinile ridicate sus. Pe subț el trec, de trei ori, mirele și mireasa cu stegarul și nănașii, înconjurând scaunul. Rostul feciorilor veri este ca și mirele și mireasa să fie așa de legați între ei cum sunt verii. Apoi colacul e rupt și o fetiță de vreo 10-12 ani aruncă grâu peste miri”¹¹

Jocul colacilor este similar cu cel din Ugocea, ei fiind aruncați în grindă de către soacra mare, care țâpurește:

”Supăratu-i mîirele?
Că rămân drăguțele,
Da-i voioasă mîireasa,
Că l-o putut căpăta”!

Dintre multiplele categorii de colaci implicați în ceremonialul complex al nunții, un loc de frunte îl dețin colacii mirilor, “cei care au crescut treptat într-o jumătate de veac din secolul XX, de la un kilogram de cocă fiecare, până la opt, chiar zece kilograme unul în prezent (n.n. 1988), condamnând soacra mare, obligată să-i joace cântând, horind, și țâpurind, la eforturi fizice suplimentare”.¹²

Colacii mirilor, având diametrul de șasezeci-șaptezeci centimetrii, reprezintă exemplul cel mai elocvent al bogăției și expresivității plastice și estetice a motivelor ornamentale, făurite din cocă de grâu, într-o varietate de elemente decorative: vegetale, avimorfe, geometrice, creștine.

Atenția care este acordată confecționării acestora se reflectă și în orațiile de nuntă:

”Mireasa s-a lăudat că precum ai ei colaci, alții nu-s în sat!

-Vrem să vedem că ci-o făcut!

S-o dus la meșterul de lut,

I-o făcut două roate da s-a rupt!

S-o dus la meșterul de lemn,

I-o făcut, nu i-o plăcut!

Da s-a dus la Negrești,

Ș-o cumpărat fârină nulașă

Ș-o făcut doi colăcei

La doi pruncuți tinerei!

Di i-o copt la lemn di fag,

Or trăii mirii cu drag!

Di i-o copt la lemn de plop,

Or trăii mirii cu foc!

Colăcași ca două flori,

Miri ca două cototori...”¹³

După ”giocul colacilor” sau ”dansul colacilor miresei”, urmează un alt ritual arhaic numit ”colacul puului miresei”, când la fiecare nuntă din Țara Oașului, fără excepție, în brațele miresei era adus ”un cocon” cu vârsta cuprinsă între 1 și 5 ani. Acesta primea din partea miresei un colac confecționat special pentru acest episod din ceremonialul nunții. Obiceiul semnifica dorința vie a bărbatilor oșeni ca nevestele lor să nască, dacă se poate, numai ”coconi”, adică prunci de sex masculin.

¹¹ I. Mușlea, *op.cit.*, p.156

¹² Gh.Focșa, *op.cit.*, manuscris

¹³ Gh.Focșa, *op.cit.*

După ritualul tipic, stegarul lovea cu bățul de la steag în masa de onoare, scutura steagul în vânt deslănțuind clinchetul numeroșilor săi clopoței, obținând astfel atenția nuntașilor, pentru a da apoi cuvântul “tarostelui” care striga:

“Măi socăcițe măi!

Măi gazdele cășii măi!

Colacii puilor miresii

Să vie pe fața mesii!”¹⁴

Supraviețuirea unui substrat arhaic al credințelor precreștine, reprezentate îndeosebi prin cultul soarelui și fertilității, este ilustrată de “colacul soarelui” prin care mirii privesc la ieșirea lor din biserică către soare, astrul dătător de viață, pe care desigur și-o doresc cât mai bogată și mai luminoasă.

După ce mireasa privește prin colac către soare, îl oferă mirelui care face același lucru, “să aibă prunci frumoși și strălucitori ca soarele”. Colacul este trecut după confecționare prin jugul boilor, pentru ca tinerii căsătoriți “să tragă împreună cum trag boii în jug”.

Între colac și *steagul de nuntă*, asociate frecvent în ceremonialul nupțial, poate fi remarcată o relație de dependență. “Aceeași idee a divinității primordiale ca divinitate feminină apare... în ritualul împerechierii simbolice a substitutelor mirelui (brad, steag, băț înflorat) și ale miresei (măr, colac, taler...)”. Împerecherea simbolică se realiza prin “împlântarea bradului în colac și a steagului de nuntă în măr, petrecerea bățului înflorat prin colacul găurit, spargerea talerului miresei, întors cu fața în jos, dintr-o lovitură cu prăjina steagului de nuntă etc.”¹⁵

La chemarea stegașului, se aducea pe masă “talerul miresei, o farfurie mică de lemn, care se așează întoarsă pe masă. Stegașul o izbește cu steagul și dintr-o lovitură trebuie să o crepe, căci astfel rămâne de răs: o aluzie la rolul mirelui în noaptea nunții”.¹⁶

Această împerechere simbolică în Țara Oașului se realiza și prin unirea celor doi colaci ai mirilor cu o “oiagă de pălincă”, numită și “osia carului”, care la final revenea stegarului. Gestul unirii dintre colac și steag, reprezintă o “image simbol a acelei axis mundi care unește Cerul patern cu Pământul matern într-o “nuntire” a elementelor cosmogonice”.¹⁷ În cele mai dese cazuri stegarul ține steagul deasupra capului, “adresând în felul acesta un apel către cer, el creează o legătură între ceresc și pământesc”.¹⁸

În tradiția românească alaiul nupțial avea obligatoriu în frunte steagul, asociind această imagine cu aceea a unei oștiri care are în frunte stindardul de luptă. Chiar S. Fl. Marian remarcă că în Transilvania steagul de nuntă e luat drept simbol al eroismului. El era purtat de către un călăreț voinic, numit “stegariu” sau “stegieș”, care o aduce pe mireasă la mire, fapt ce echivala cu un “război de cucerire” pe care-l poartă având în frunte stindardul de luptă.

În Țara Oașului “stegașul” este urmat îndeaproape de o ceată de feciori care fac parte din “oastea” mirelui. Apropriindu-se de casa miresei, aleargă în goană spre aceasta, trecând peste grupul de feciori din “oastea” miresei care încearcă să-i oprească, și luptând cu unele socăcițe care fac mari eforturi să le răpească steagul. Paza atentă și energică a steagului este o îndatorire a stegașului și a cetei sale, deoarece în cazul în care i se răpește

¹⁴ *Ibidem*

¹⁵ L.Stan, “Întemeierea adăposturilor spiritului între gestul sacru și actul natural”, în REF, Tomul 42, 1-2, 1997, p.151.

¹⁶ V.Scurtu, *op.cit.*, p.49

¹⁷ L.Stan, *op.cit.*, p.151

¹⁸ J.Chevalier, *op.cit.*, vol.III, p.264

steagul, el este făcut de rușine și obligat să-l răscumpere cu o mare cantitate de băutură. În acele momente de lupte cu obstacolele, mireasa, care a privit din fereastră printr-un colac spre stegaș, dispare ascunsă de cei din jurul ei.

Cu vigilență, repeziciune și voinicie, ceata de feciori din "oastea" mirelui pătrunde în graba mare în casă, răscolind peste tot în căutarea miresei. Ascunderea miresei are și rolul de a mai prelungi pentru puțin timp șederea ei în casa părintească și implicit plecarea spre o nouă casă și un nou statut social, acela de soție, căci mireasa:

"Când tre steagu peste prag,

O-nceput ș-o lăcrămat,

Sămnă că tăte s-o gătat!

C-o agiuns căsătorie,

Care rumpe pretenie,

De la fete și feciori,

De la danț, din sărbători!

Și de-acum ti-i bucura,

Mai puțân, nu atâta!

Bărbatu nu ti-o lăsa!" (Bulciugul miresei, Țara Oașului).

În terminologia ceremonialului nunții cuvântul "oaste" apare frecvent, fie că este vorba despre nuntașii mirelui sau cei ai miresei, cu precădere atunci când semnifică ceata de feciori care însoțește mirele, adică pe "împăratu".

"Gazdele cășii, lărgiți curțile împărătesei să-ncapă oastea împăratului".

"Lărgiți-vă casa,

Că n-i mare oastia!"

"Eu te-ntreb stegaș iubit,

Cu mare oasta-i venit?" (Țara Oașului)

Pentru invitarea la nuntă se folosea de asemenea un steag sau un "palțau cu perț", purtat în ajunul nunții din casă în casă de către un om mai sărac din sat care spunea: "Vă poștește mnirele(mnireasa) să poftiți pe mâni la nuntă".¹⁹ Chemători la nuntă puteau fi și doi feciori care aveau "botă cu zurgalauă și perț și îmblau din casă în casă și-i poftie la nuntă scuturând botile:

"Vă poștește 'nălțatu-mpărat

Și-'nălțata 'mpărătiasă,

Să poftiți pe zâua de mâni:

La on scaun de hodină,

La on păhar de băutură,

La mai multă voie bună!"²⁰

Chemarea la nuntă însoțită de "palțau" se practica și în zona Codrului, cu orații specifice:

"Dacă nu-mi credeți mie

Și-acestui fecior de omenie,

Credeți palțaului întruțat,

Că cinstitul mire ni l-a dat,

Și năframă de mătășă,

¹⁹ V. Scurtu, *op. cit.*, p. 49

²⁰ *Ibidem*

Că-i de la cinstita mireasă,
 Și cu-n struț de busuioc
 Să zicem cu toții:
 Să ne deie Dumnezeu noroc..."²¹

Adevărata artă a creației populare se regăsește însă în confecționarea steagului de nuntă. "Sarcina inițiativei și a organizării realizării steagului revine direct "stegarului" sau "stegașului", unul dintre verișorii "dulci" ai mirelui. În multe cazuri sunt doi, trei și chiar patru stegași, toți feciori dintre verișorii mirelui în primul rând, dar și dintre ai miresei când sunt mai mulți".²² Dar unul singur are responsabilitatea principală, pregătind materialele necesare împodobirii steagului și invitând "druștele" la lucru. Acestea, în număr de 6 până la 12 fete mari, cu vârsta între 15 și 19 ani, sunt selecționate după criterii de frumusețe, vrednicie, pricepere și bună reputație morală în sat. Ele se adună la casa mirelui, cu o seară înaintea zilei de nuntă.

Pentru confecționarea steagului, stegașul procură "bota, verdeața, hârtia creponată, gheme cu ață din cânepă și bumbac, câteva cuie metalice, două zgărzi cu câte zece "ciangauă" și țurgalauă fiecare..."²³

Druștele aduc cu ele unul sau două "chischineauă" mari, un mare număr de "chischineuțe" mai mici, brodate de ele anume pentru steagul de nuntă, într-un decor policrom.

Steagul este împodobit numai la casa mirelui, cinci-șase ore în seara din ajunul nunții și alte cinci-șase ore în dimineața primei zile de nuntă.

Feciorii, în frunte cu stegașul, pregătesc "bota" care are o lungime de 1,10-1,30 cm, în capătul căreia va fi fixat "struțul" realizat dintr-un mare buchet de ramuri verzi, "bărbânoc", și busuioc. Apoi cu multă grijă sunt cusute "chischineauăle" și cununile steagului, alcătuite din mici buchețele de rosmarin verde. Din hârtie creponată tăiată de către "druște" în zig-zag, se fac "perți" împletite în două sau mai multe culori, lungi până la un metru, care fâlfâie după mișcările steagului și adierea vântului.

Sunt confecționate de asemenea numeroase floricele în culori diferite, care întregesc decorul policrom bogat și armonios al steagului:

"Roșu-i steagu și-nfocat
 De-a noastre druște-nstruțat".

În timp ce steagul este decorat, precum și la finalul realizării lui, el este scuturat de către feciori cu toată puterea pentru a testa rezistența elementelor de ornamentare, ținând cont de faptul că steagul este prezent aproape în toate ritualurile ce au loc pe parcursul nunții care durează trei zile.

La sfârșitul ceremonialului nupțial steagul se desface, dar înainte mirele "îl apucă și lovește masa de trei ori cu el, semn că el va fi stăpân în casă. Dacă "mireasa-i loatră", îl apucă ea mai repede și-l lovește, ca să fie stăpână."

Stegașul atinge puțin, în glumă, pe mireasă cu băta care a fost la steag, strigându-i:
 "Nu te supăra mireasă,
 Că-i bota pe grindă-n casă.
 Și-i durată, și-i cioplită
 De-a tale coaste-i menită!
 Și-i durată-n patru dungi,
 Cătu-s coastile de lungi.

²¹ D.Pop, *op.cit.*, p.276

²² Gh.Focșa, *op.cit.*, manuscris

²³ *Ibidem*

Și în locu la bumbuști,
Or hi dosu di la pumni!
Și în locu la mărșieie,
Or hi lacrămni de-alea grele!”²⁴

O dată cu părăsirea anturajului prenupțial, tânăra fată este avertizată asupra schimbărilor profunde ce se vor petrece în viața ei, dramatismul versurilor fiind amplificat tocmai datorită complexității noului său statut social:

“Plângi mireasă, te omoară,
Că nu-i mai pune beteală.
Nici la coadă floricele,
Nici în degete inele,
Și nici în urechi cercei,
Nici nu-i ședea cu flăcăi.
Cununița ta cea verde
Cum te scote dintre fete,
Și te dă-ntre neveste.
Și cununa cea cu flori,
Te pune-ntre nurori.”²⁵

Dar cu toate acestea momentul unic al căsătoriei, precum și festivitățile prilejuite de mariaj, se desfășoară într-un plan al idealului, tendința de idealizare realizându-se prin alegorie. Omul își dorește a fi în ipostaza unui cetățean ideal, prototipul fiind “împăratul viteaz” sau “împărăteasa”, “stabilindu-se relații de asemănare între planul concret, dar sustras cotidianului și obișnuitului, și ipostaza sa imaginabilă pe planul idealului ori al mitului”²⁶.

Prin acest cadru în care idealul se împletește cu realul, însoțind ceremonialul nupțial, cununa, colacul și steagul de nuntă sunt obiecte rituale care prin simbolistica lor ocupă un rol primordial, având similitudini cu rituri de fertilitate, magice sau apotropaice, creând totodată misterul comuniunii Divin-uman, îngemănându-se într-o “nuntire” a lumii pământenești cu cerescul transcendent.

²⁴ V. Scurtu, *op. cit.*, p. 50

²⁵ V. Trebici, I. Ghinoiu, *Demografie și etnografie*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1986, p. 232

²⁶ P. Ursache, *Etnoestetica*, p. 133

BIBLIOGRAFIE

1. Chevalier Jean, Gheerbrant Alain, *Dicționar de simboluri*, vol. I-III, Ed. Artemis, București, 1994
2. Evseev Ivan, *Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească*, Ed. Amarcord, Timișoara, 1997
3. Focșa Gheorghe, *Spectacolul nunții în Țara Oașului*, manuscris
4. Marian S. Fl. *Nunta la români*, Ed. Grai și suflet-Cultura Națională, București, 1995
5. Mușlea Ion, *Cercetări folclorice în Țara Oașului*, în "Anuarul arhivei de folclor" I, Cluj, 1932
6. *Nunta la români-Orații*, Ediție îngrijită de Moanță Ion; Prefață de Alexandru Ioan, Ed. Minerva, București, 1989
7. Pop Dumitru, *Folclor din zona Codrului*, Baia Mare, 1978
8. Scurtu Vasile, *Cercetări folclorice în Ugocea românească (jud. Satu Mare)*, în "Anuarul arhivei de folclor", VI, București, 1942
9. Stan Lucia, *Întemeierea adăposturilor spiritului între gestul sacru și actul natural*, în "REF", Tomul 42, 1-2, 1997, Ed. Academiei Române
10. Ursache Petru, *Etnoestetica*, Institutul European, Iași, 1998

Traditional Symbols in Romanian Wedding (Summary)

The work is presenting three traditional symbols that have a major significance in the rites that accompanies whole nuptial ceremonial, respectively the bride coronet, the knot - shaped bread and the wedding flag.

Even if at the first view, they may seem only stage objects, through the significance in the wedding, they get symbol power, without these being impossible the wedding. The coronet, the flag and the knot - shaped bread are present, also, in nuptial poems, between these symbols being an interdependence, that means perfection, homogeneousness and plenty, the connection between the Divine and the Human sphere.